

Ностальгія за СРСР та ставлення до окремих постатей

соціологічна група

РЕЙТИНГ

травень 2014

- Аудиторія: населення України від 18 років і старші
- Вибірка репрезентативна за віком, статтю, регіонами і типом поселення. Вибіркова сукупність: 2000 респондентів
- Особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face)
- Помилка репрезентативності дослідження: не більше 2,2%
- Терміни проведення дослідження: **15-25 квітня 2014 р.**

Розподіл областей:

РЕЗЮМЕ

Згідно з результатами дослідження, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» у квітні 2014 року, третина (33%) опитаних жалкують про розпад у 1991 році Радянського Союзу, водночас майже половина (49%) – ні.

Варто зазначити, що з 2010 року кількість тих, хто відчуває ностальгію за СРСР, зменшилась майже у 1,5 рази (з 46 до 33%). Відповідно кількість тих, які не шкодують за розпадом Радянського Союзу, зросла (з 36 до 49%). При цьому, зміни настроїв відбувалися поступово, з пришвидшенням темпів, які припали на останній рік: у 2010 шкодували за СРСР 46%, у 2013 – 41%, а вже у 2014 – 33%.

Близько третини мешканців Центру, близько половини – Сходу і Півдня та понад 60% – Донбасу шкодують за СРСР. При цьому, якщо в Центрі, Сході та Півдні протягом останнього року їх кількість зменшилась, то на Донбасі – зросла. Чим старші респонденти, чим менший їхній рівень освіти та доходів, тим більше вони шкодують за СРСР. Разом з тим, якщо аналізувати у динаміці кількість тих, які шкодують за СРСР, зменшилась у всіх вікових групах без виключення. Водночас, серед етнічних росіян кількість тих, хто шкодує за СРСР за рік зросла з 55 до 60%, а серед етнічних українців навпаки зменшилась з 38% до 29%.

Половина опитаних позитивно ставляться до Петра І, 30% – негативно. Майже кожен п'ятий – не зміг оцінити свого ставлення. За два останні роки позитивне ставлення до Петра І зменшилось з 59 до 50%. Більш позитивно постать Петра І оцінюють на Сході, Донбасі і Півдні, а також в Центрі та Півночі країни. Етнічні росіяни дещо позитивніше ставляться до Петра І, ніж етнічні українці.

41% опитаних позитивно ставляться до Івана Мазепи, 30% – негативно. Майже кожен четвертий – не зміг оцінити свого ставлення. За два останні роки позитивне ставлення до Івана Мазепи зменшилось з 44 до 41%.

Більш позитивно постать Івана Мазепи оцінюють на Заході, в Центрі та Півночі країни. Майже третина позитивно ставляться на Півдні та Сході. Етнічні українці значно більш позитивно ставляться до Івана Мазепи, ніж етнічні росіяни.

Характерно, що чим вища освіта респондентів, тим вони краще ставляться як до постаті Петра І, так і до Івана Мазепи.

20% опитаних позитивно ставляться до Йосипа Сталіна, 70% – негативно. Майже кожен десятий – не зміг оцінити свого ставлення. За два останні роки негативне ставлення до Й.Сталіна збільшилося з 62 до 70%. Більш позитивно постать Й.Сталіна оцінюють на Донбасі (36%) і Півдні (32%) країни. Чим старші респонденти, чим нижчий їх рівень освіти та доходів, тим більш позитивно вони ставляться до Й.Сталіна. Етнічні росіяни вдвічі краще ставляться до Й.Сталіна, ніж етнічні українці.

31% опитаних позитивно ставляться до Степана Бандери, майже половина (48%) – негативно. Майже кожен п'ятий – не зміг оцінити свого ставлення. За два останні роки позитивне ставлення до С.Бандери зросло з 22 до 31%. Більш позитивно постать С.Бандери оцінюють на Заході (76%), вдвічі гірше – в Центрі та Півночі країни. Цікаво, що чим молодші респонденти, чим вищий їх рівень освіти, тим більш позитивно вони ставляться до С.Бандери. Позитивно оцінюють постать С.Бандери лише етнічні українці.

РЕЗЮМЕ

16% опитаних позитивно ставляться до Володимира Путіна, 76% – негативно. Майже кожен десятий – не зміг оцінити свого ставлення. За останній рік негативне ставлення до В.Путіна зросло майже вдвічі (з 40 до 76%), тоді як ще в жовтні 2013 року кількість тих, які позитивно ставилися до В.Путіна (47%) перевищувала кількість тих, які ставляться негативно (40%). Відносно позитивно ставляться до В.Путіна лише на Донбасі (66%), тоді як в решті регіонів домінує негативне ставлення – від майже 70% на Півдні та Сході до понад 90% – в Центрі, на Півночі та Заході країни.

Позитивно ставляться до В.Путіна менше половини етнічних росіян та лише кожен десятий етнічний українець.

Відбулися різкі зміщення ідеологічних стереотипів: сьогодні респонденти, які позитивно оцінюють постать Петра I, вдвічі гірше ставляться до В.Путіна, ніж до Івана Мазепи. Лише чверть з них позитивно ставляться до В.Путіна, стільки ж – як і до С.Бандери.

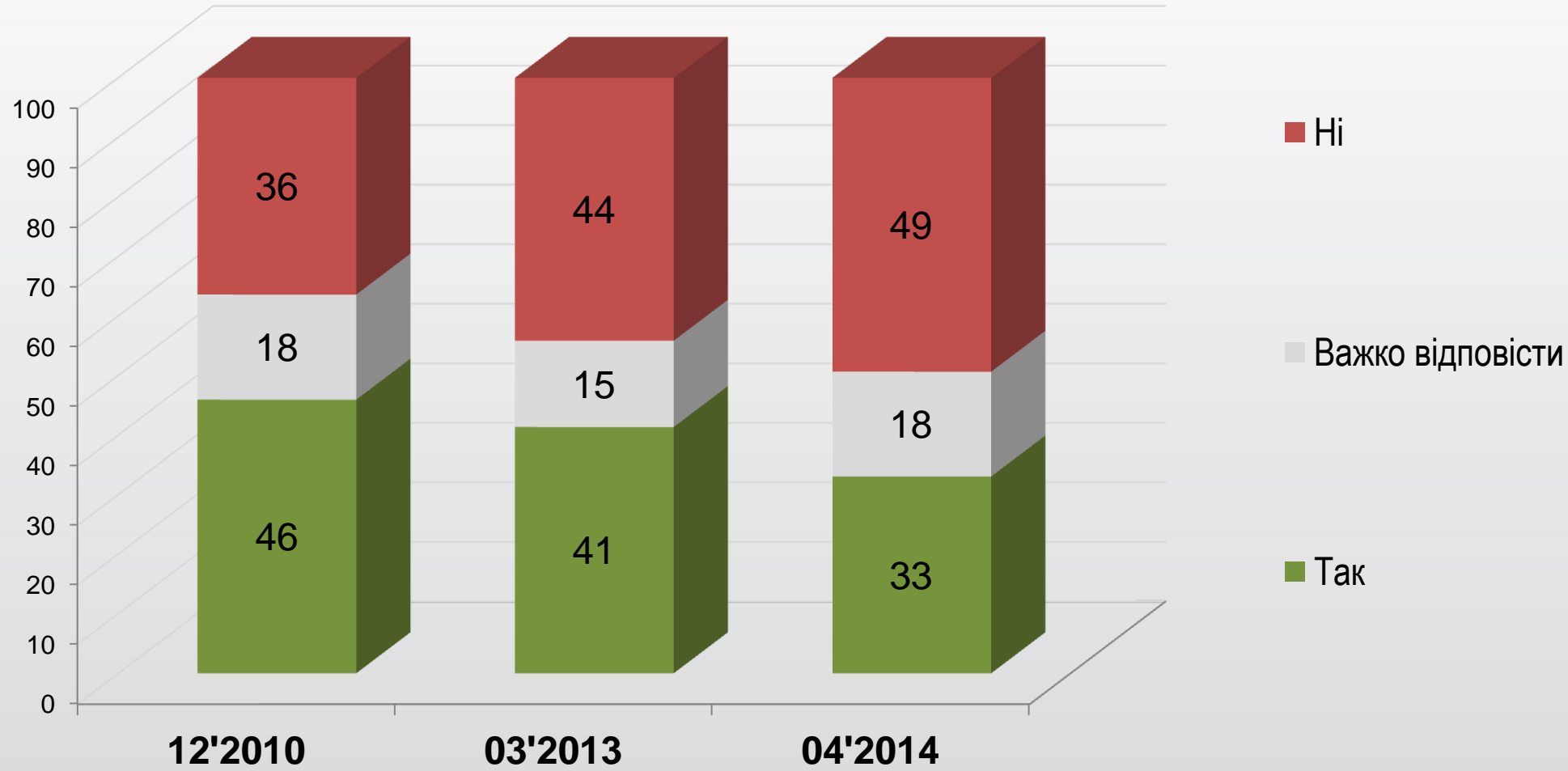
Серед тих, хто ностальгує за СРСР майже 70% позитивно ставляться до Петра I, 40% – до Й.Сталіна, 34% – до В.Путіна.

Серед тих, хто не шкодує за СРСР майже 60% позитивно ставляться до І.Мазепи, понад 50% – до С.Бандери, 40% – до Петра I, а також вкрай негативно оцінюють Й.Сталіна (87%) та В.Путіна (94%).

Зміна ставлення до СРСР (ностальгія)

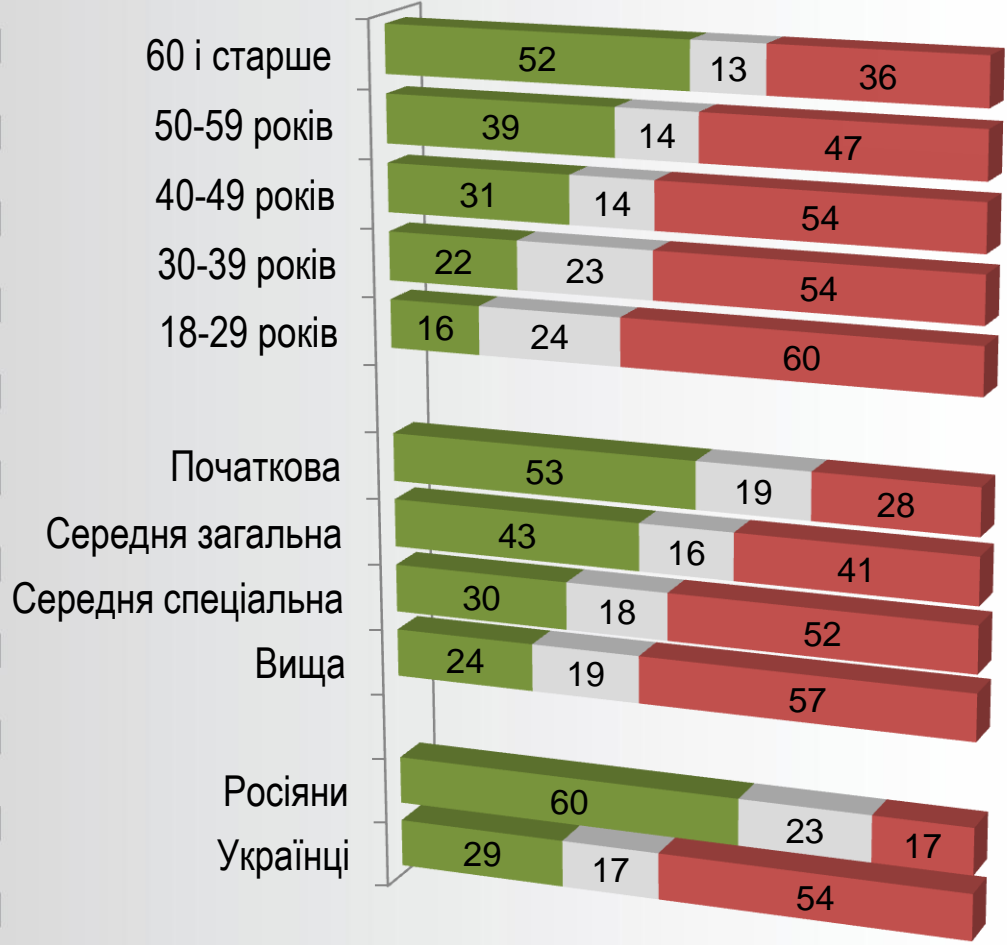
Чи жалкуєте Ви зараз про розпад у 1991 році Радянського Союзу?

Чи жалкуєте Ви зараз про розпад у 1991 році Радянського Союзу?

■ Так
 ■ Важко відповісти
 ■ Ні

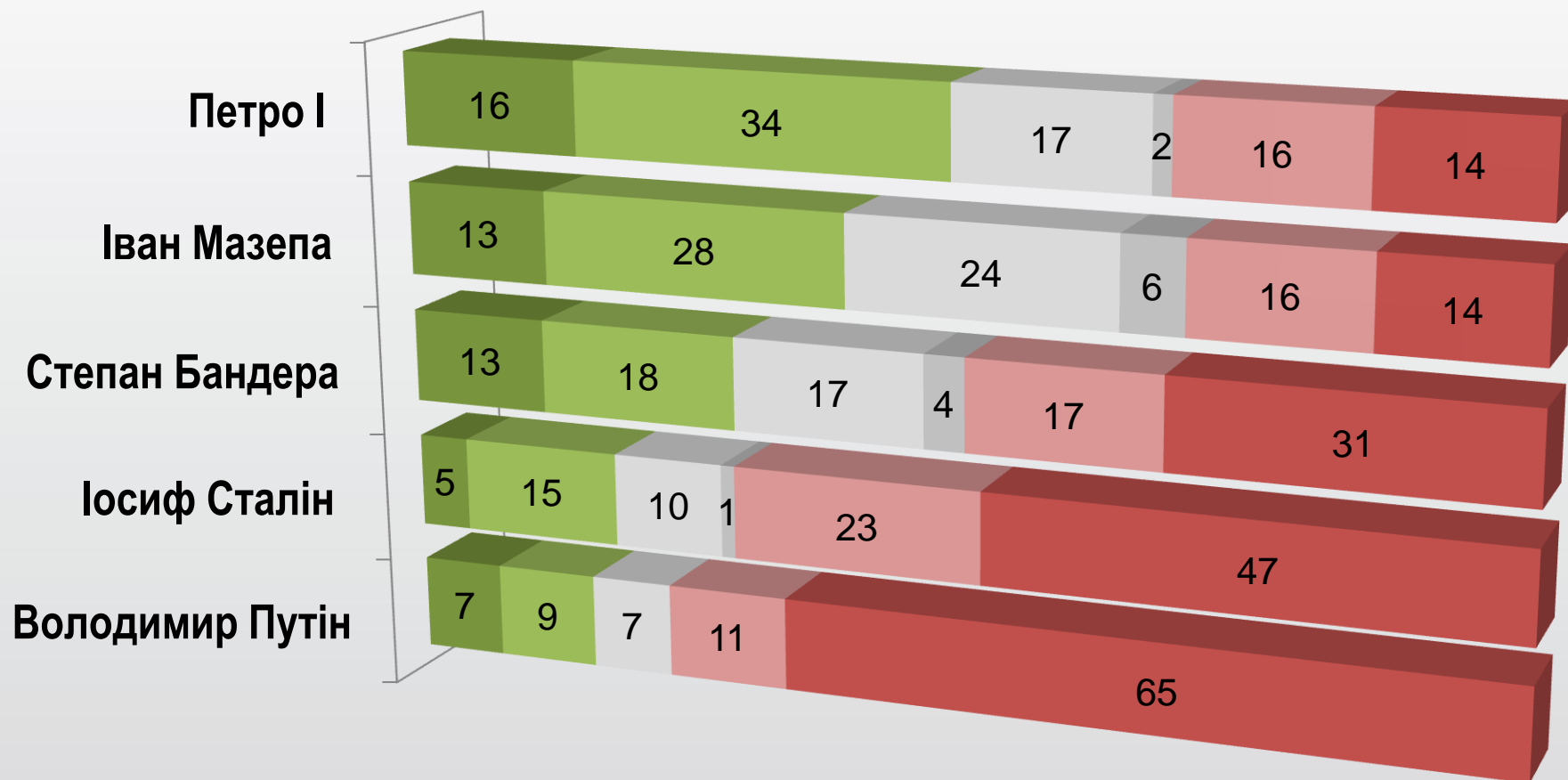

Зміна ставлення до окремих постатей

Як Ви ставитесь до таких постатей ...?

■ Цілково позитивно ■ Швидше позитивно ■ Важко відповісти ■ Не знаю такого ■ Швидше негативно ■ Зовсім негативно

Як Ви ставитесь до таких постатей ...?

В залежності до ностальгії за СРСР

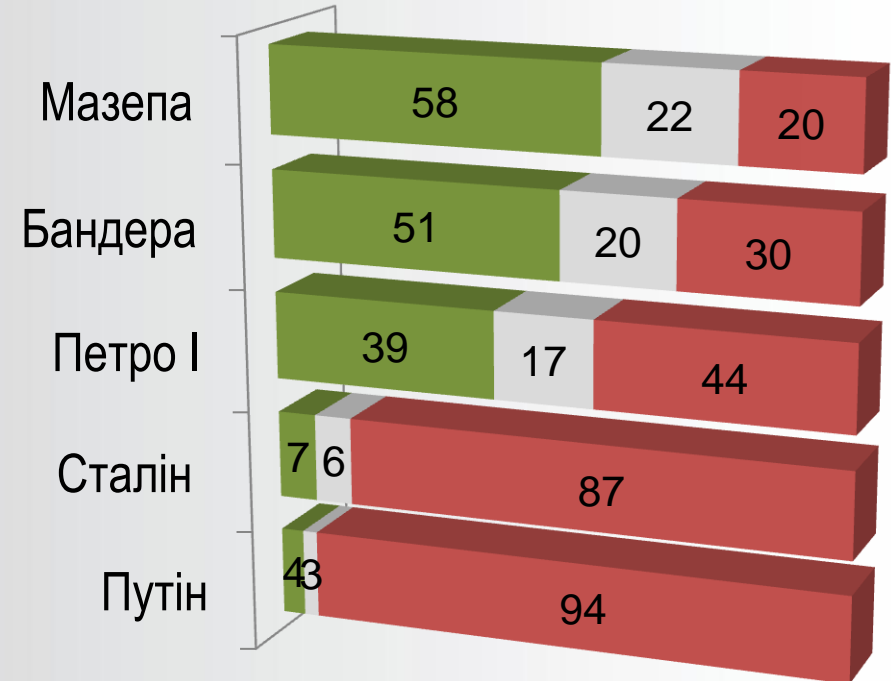
Мають ностальгію за СРСР

- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Швидше негативно

НЕ мають ностальгії за СРСР

- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Швидше негативно

Ставлення до постатей в залежності від позитивного ставлення до ...

... Йосипа Сталіна

... Володимира Путіна

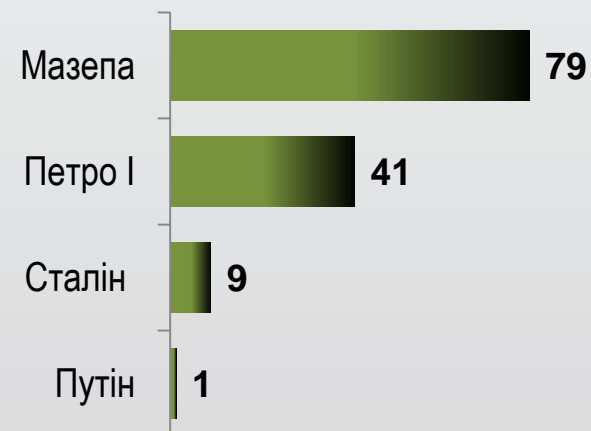
... Петра І

... Івана Мазепа

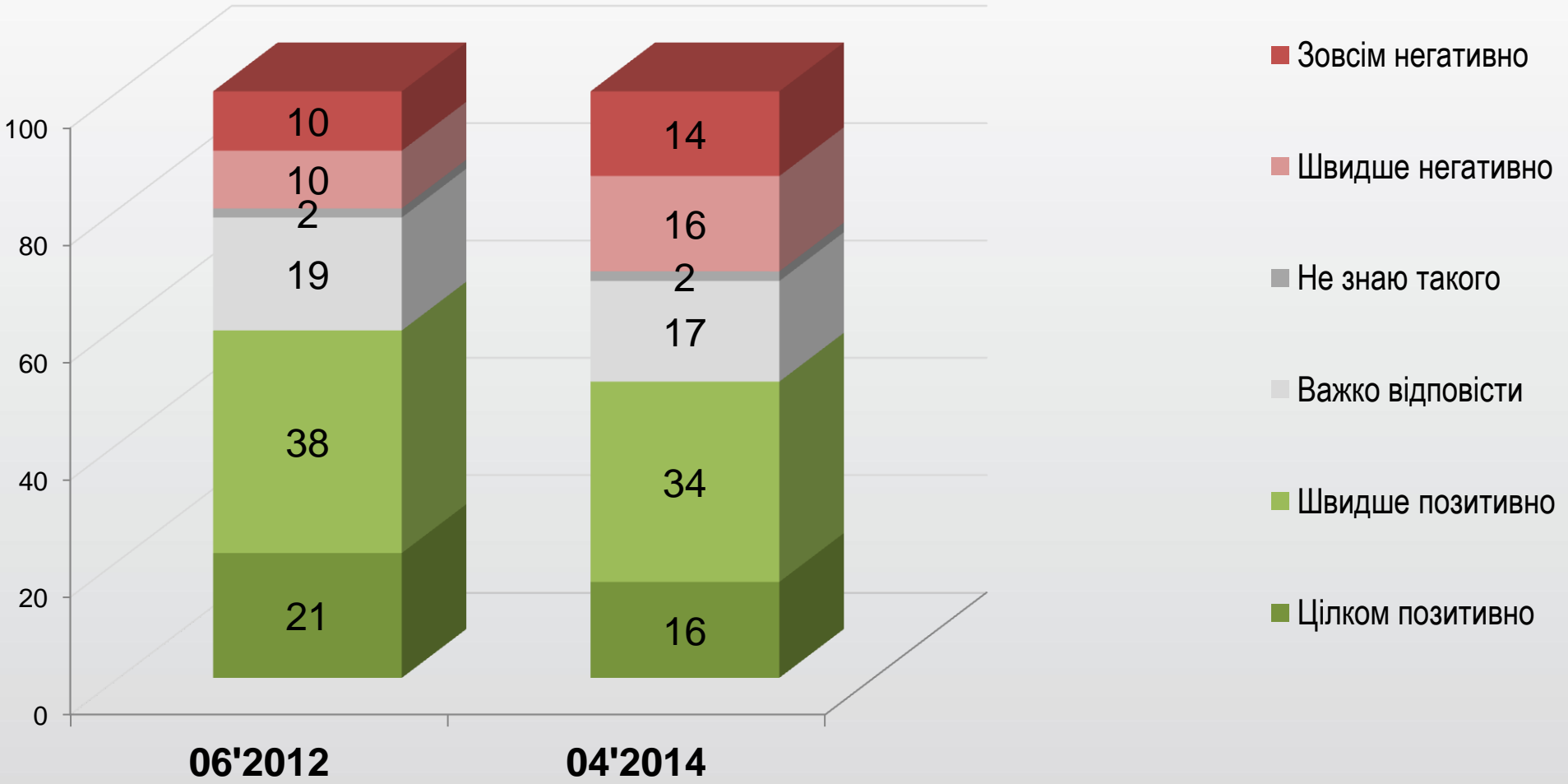
... Степана Бандери

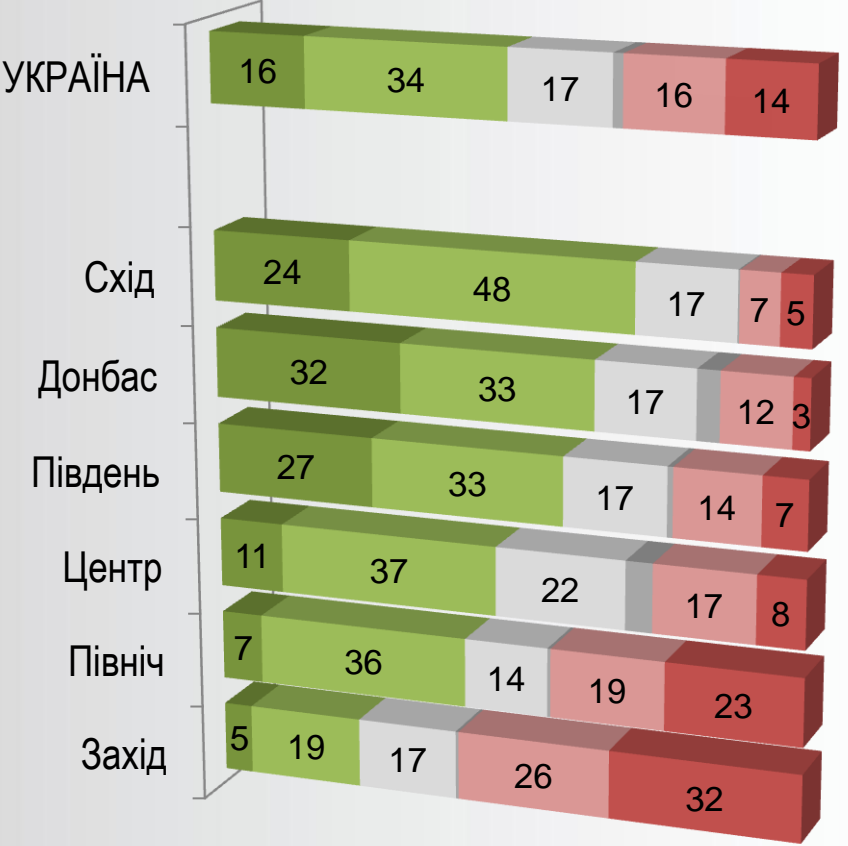
Петро І

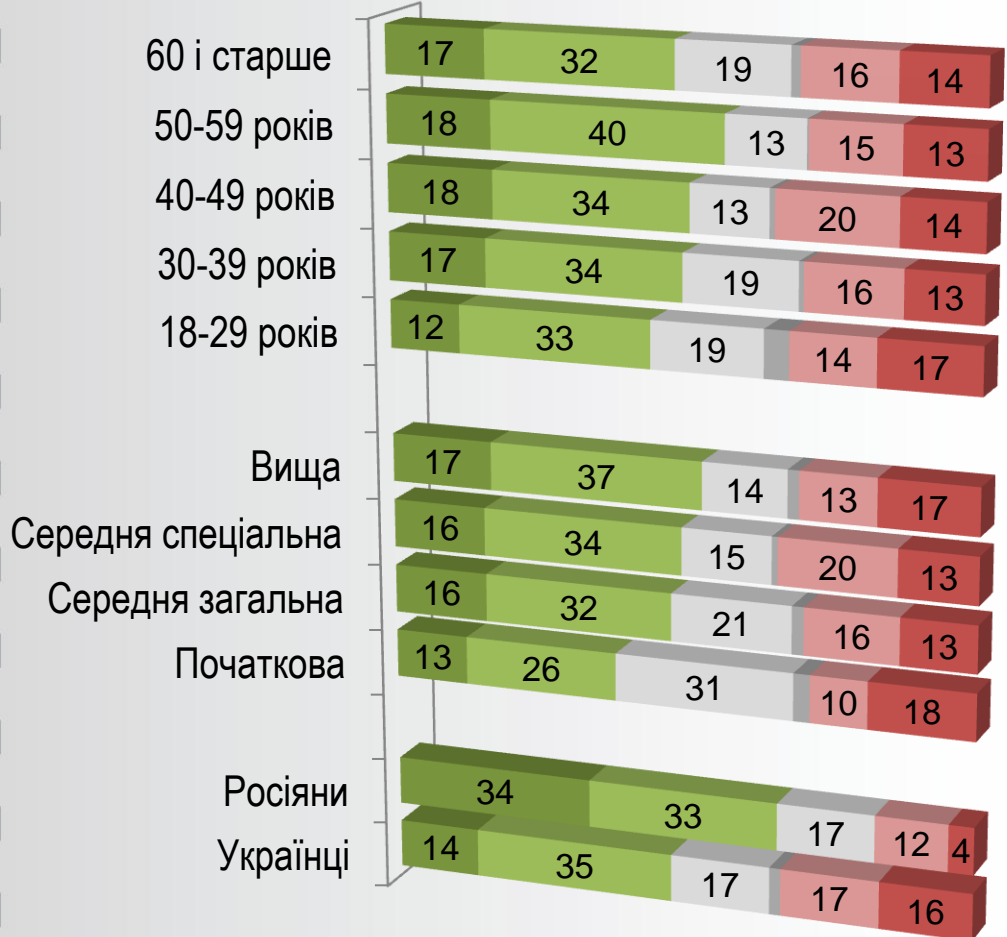
Ставлення до Петра І

Ставлення до Петра І

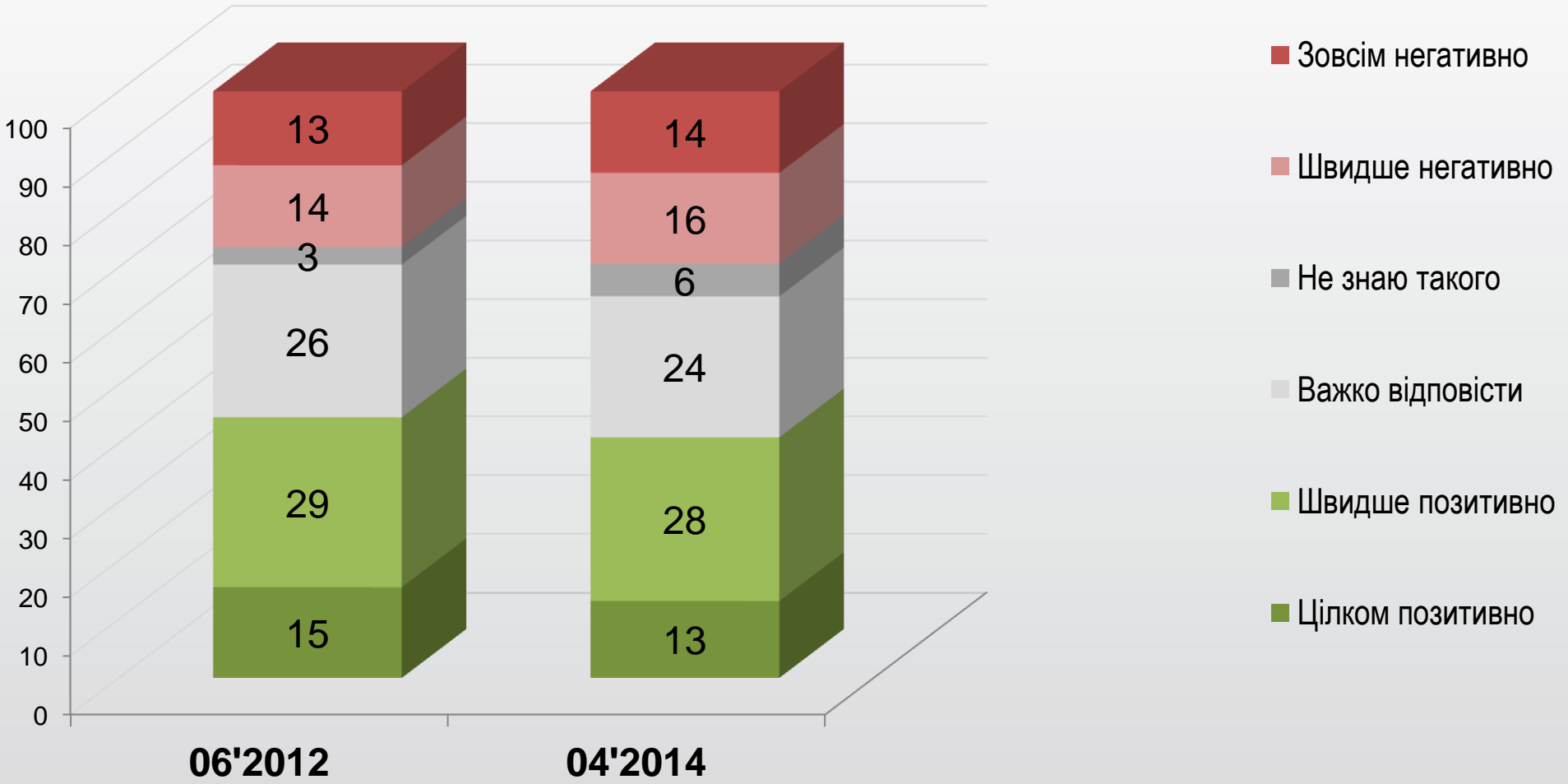
- Цілком позитивно
- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Не знаю такого
- Швидше негативно
- Зовсім негативно

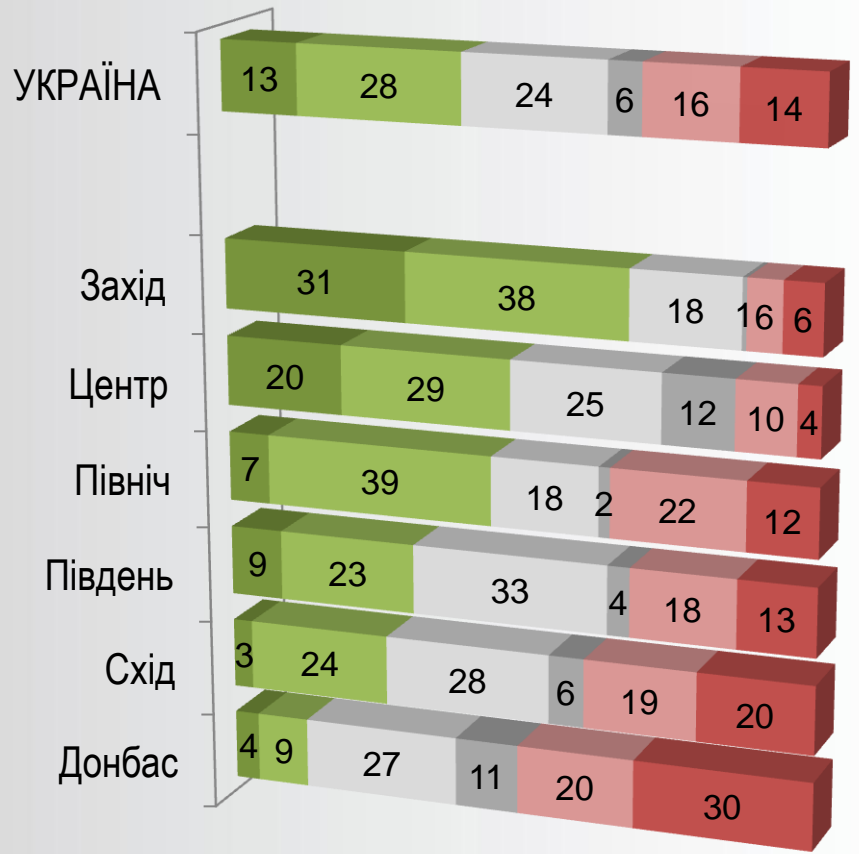
Іван Мазепа

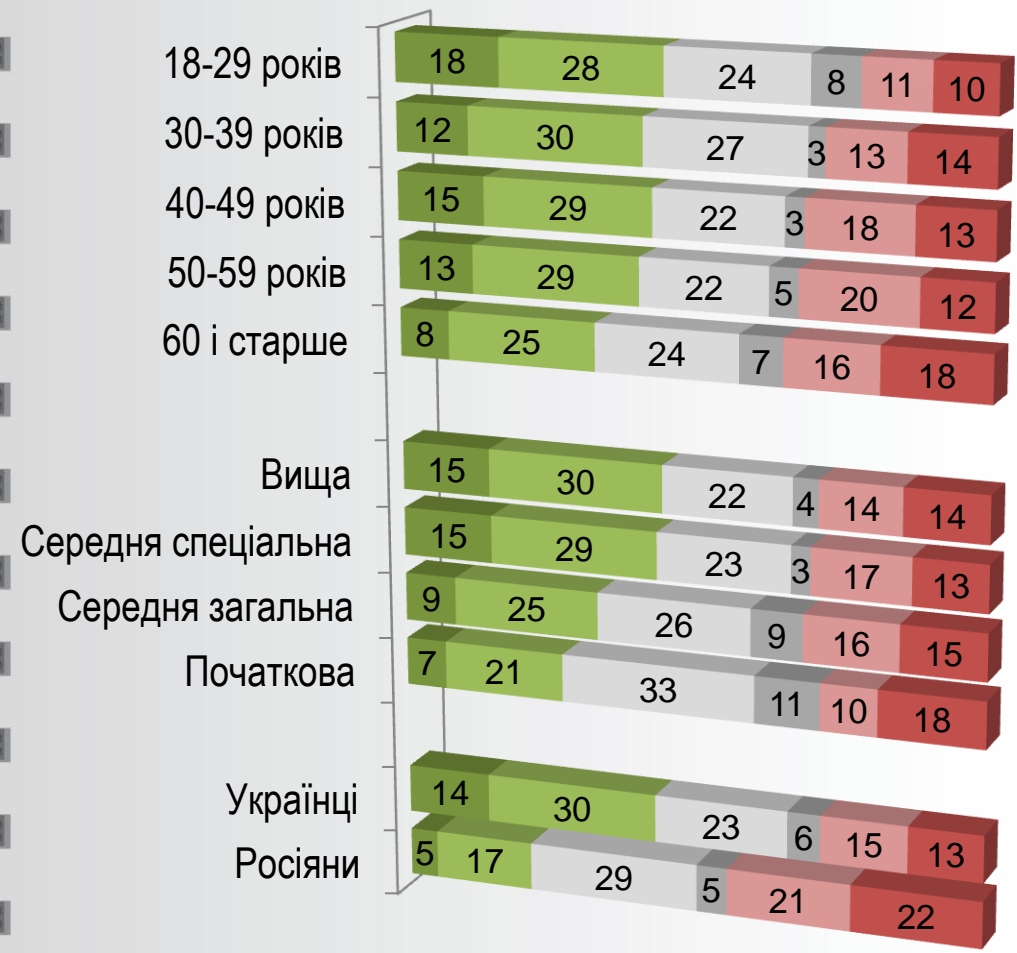
Ставлення до Івана МАЗЕРИ

Ставлення до Івана МАЗЕПИ

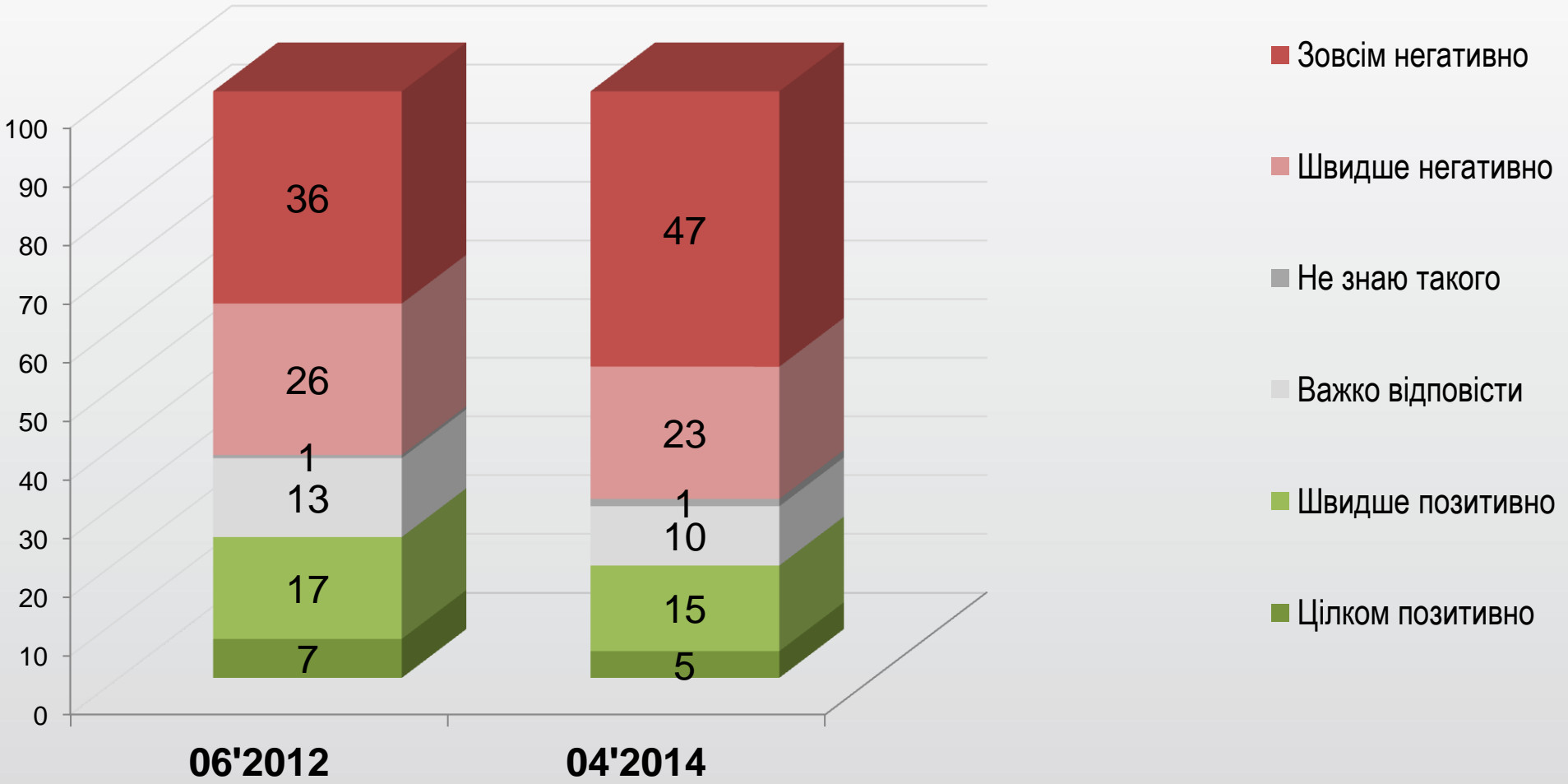
- Цілком позитивно
- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Не знаю такого
- Швидше негативно
- Зовсім негативно

Йосип Сталін

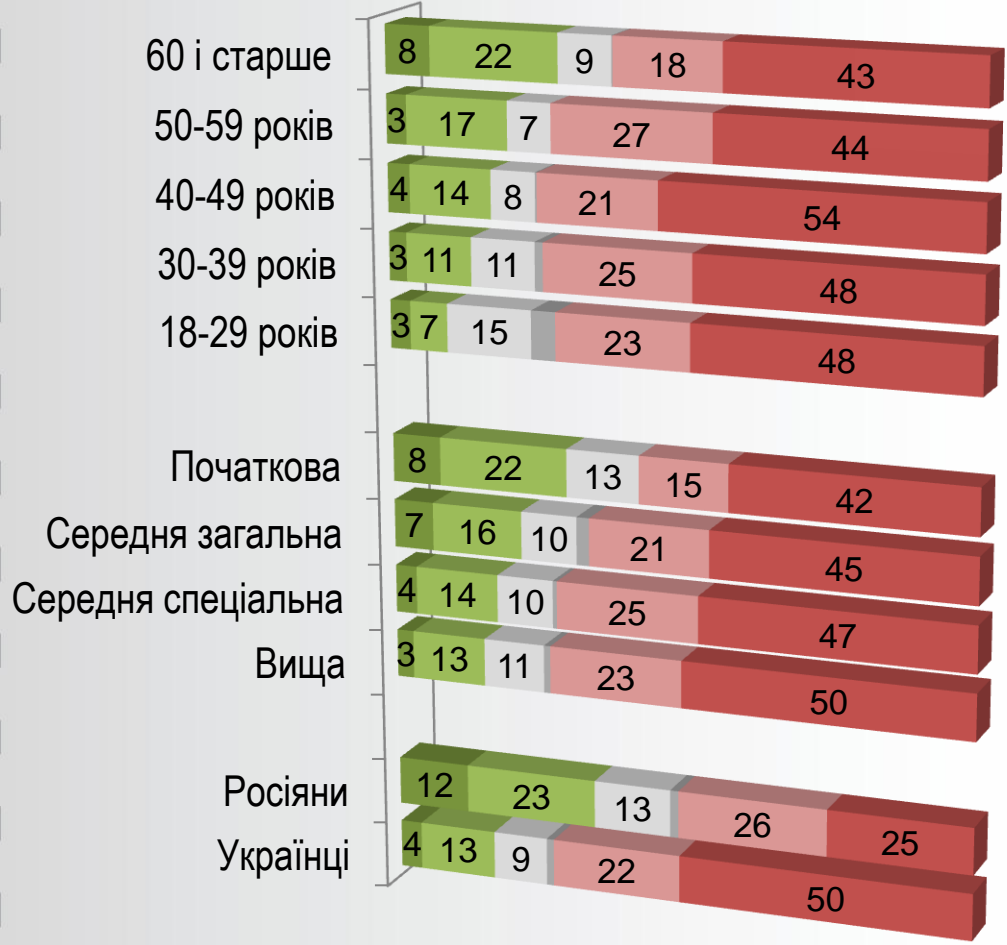
Ставлення до Йосипа СТАЛІНА

Ставлення до Йосипа СТАЛІНА

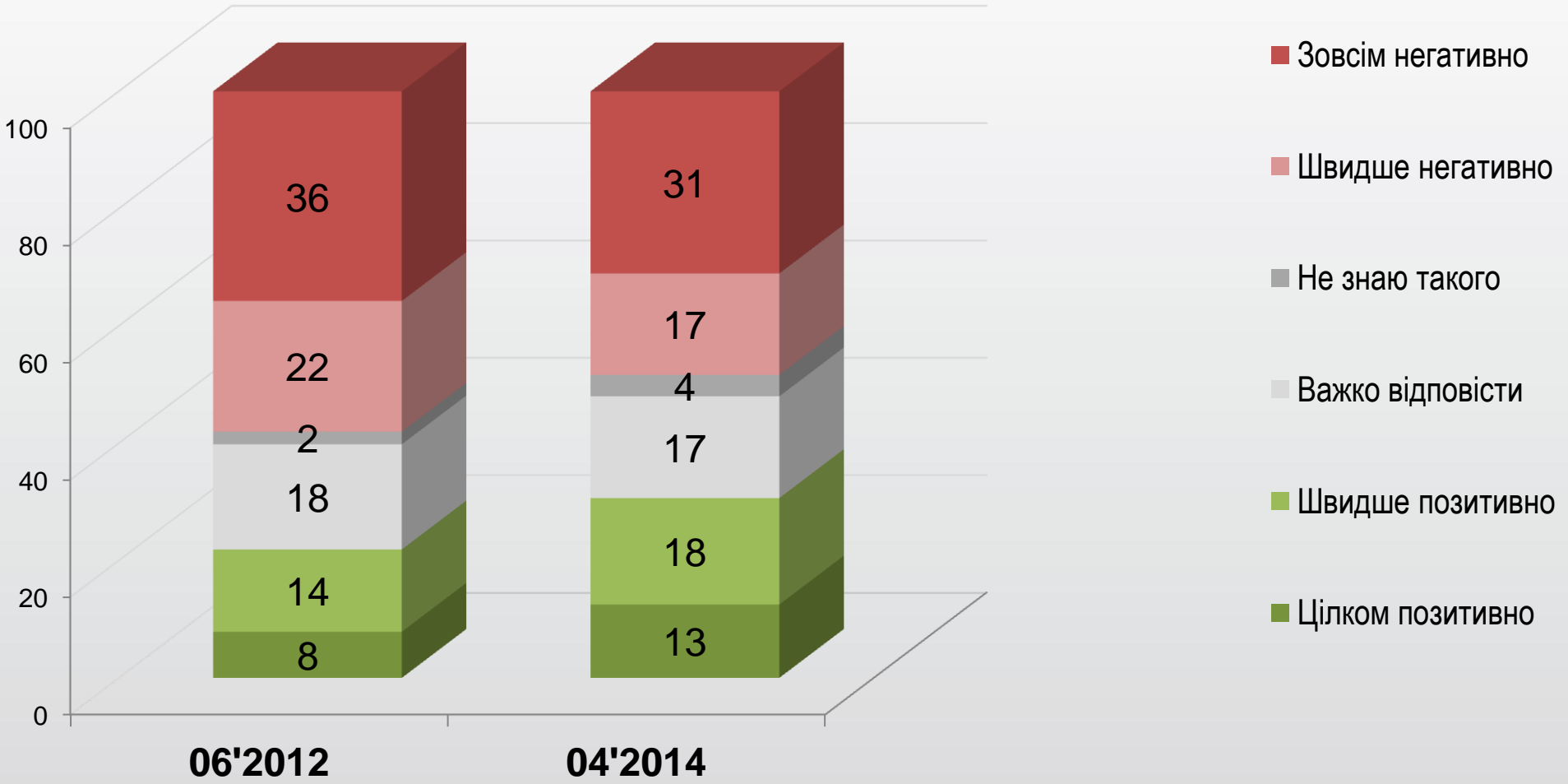
- Цілков позитивно
- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Не знаю такого
- Швидше негативно
- Зовсім негативно

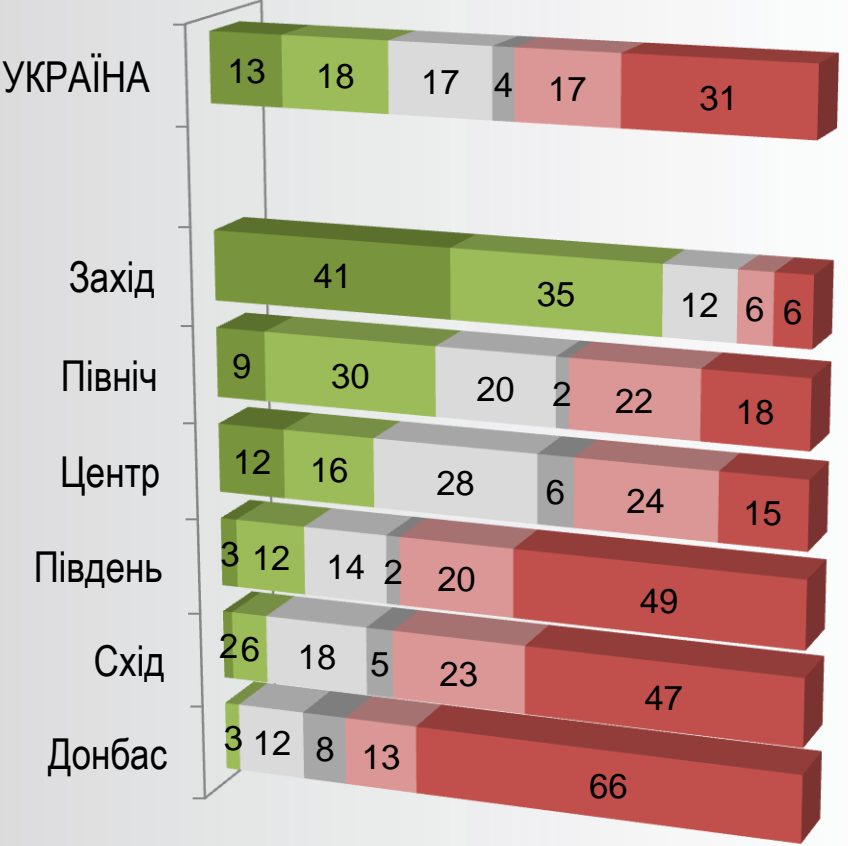
Степан Бандера

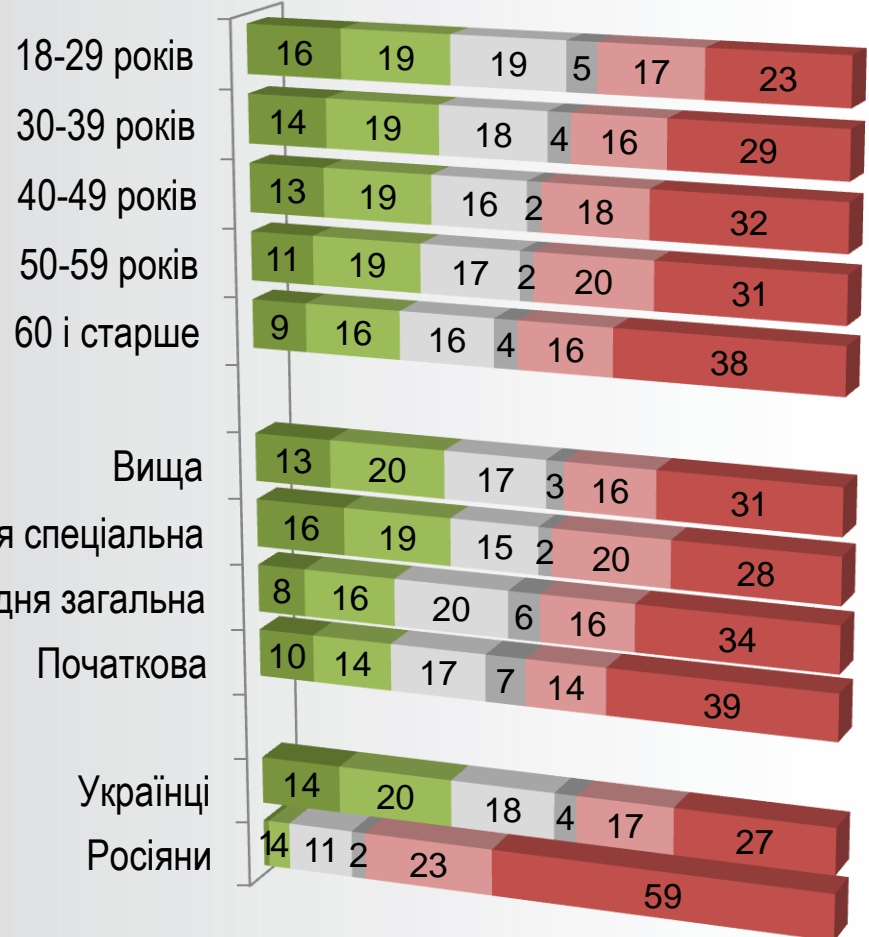
Ставлення до Степана БАНДЕРИ

Ставлення до Степана БАНДЕРИ

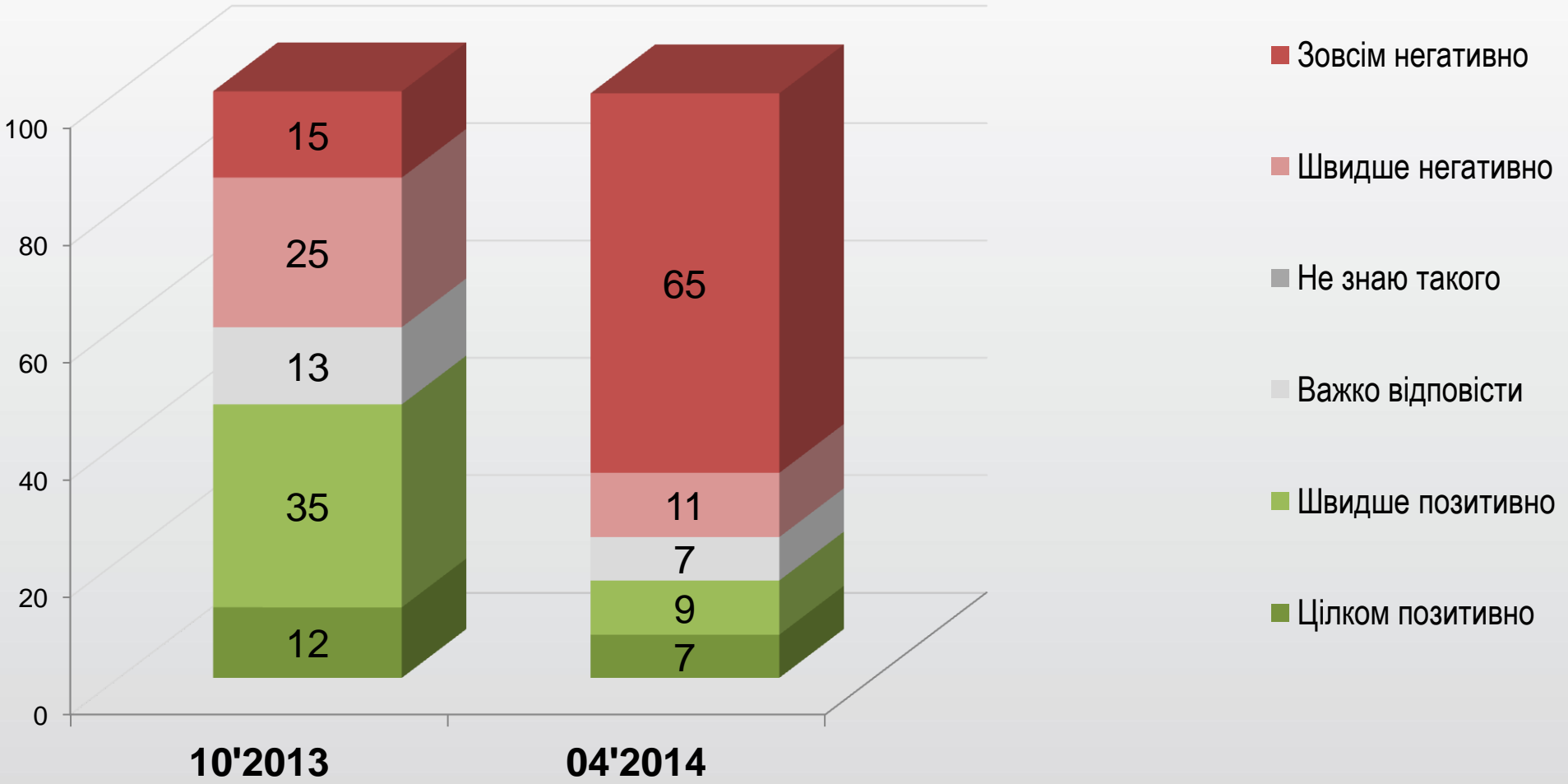
- Цілком позитивно
- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Не знаю такого
- Швидше негативно
- Зовсім негативно

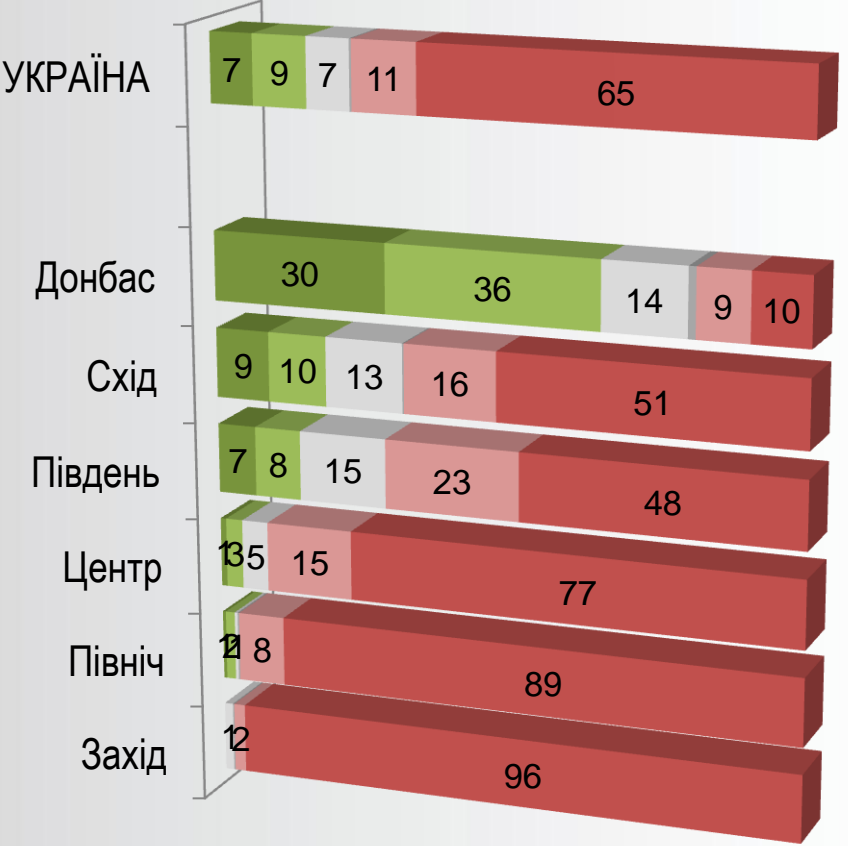
Володимир Путін

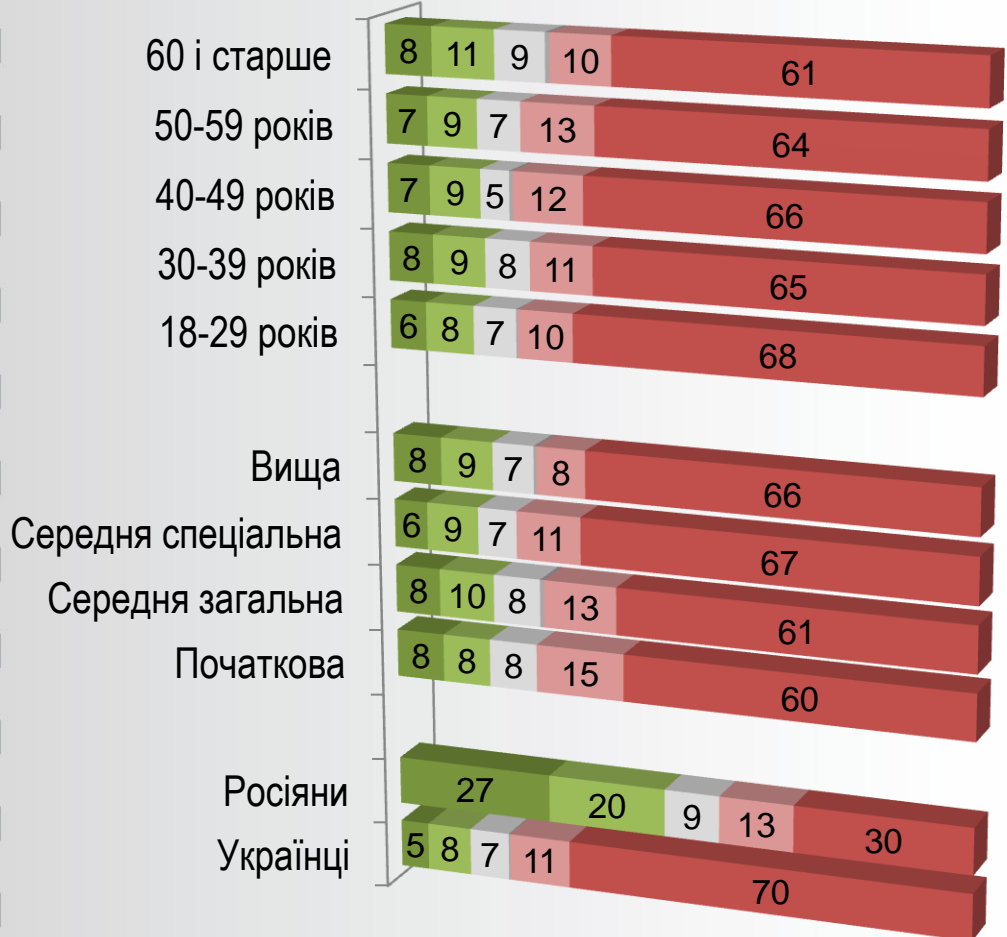
Ставлення до Володимира ПУТІНА

Ставлення до Володимира ПУТІНА

- Цілком позитивно
- Швидше позитивно
- Важко відповісти
- Не знаю такого
- Швидше негативно
- Зовсім негативно

Контакти

Соціологічна група «РЕЙТИНГ»

01010, м. Київ, вул. Івана Мазепи, 3

(+380 44) 254-3693

(+380 44) 254-3694

<http://ratinggroup.com.ua/>

info@ratinggroup.com.ua

соціологічна група

РЕЙТИНГ

<https://www.facebook.com/sociological.group.rating>

<http://vk.com/sociological.group.rating>

<https://twitter.com/ratinggroup>